

Samarbeid hjem-skole ved Lene Bjørdal

- Tilrettelegging
- Sensoriske vansker
- Forutsigbarhet
- Relasjonsbygging
- Adferdsvansker
- Kreativitet
- Eksempler på tilrettelegginger

Tilrettelegging

Hva er målet med tilretteleggingen?

- Tilrettelegging for at barnet skal få bedre ferdigheter slik at de kanskje etter hvert ikke trenger så mye tilrettelegging.
- Tilrettelegging for å sørge for at barnet klarer å delta på de samme aktivitetene/oppgavene som de andre elevene.
- Tilrettelegging for at barnet skal kunne gjøre ting på en måte som passer bedre for hen og gir god, autistisk fungering.

Sensoriske vansker

Noe svært mange med autisme har, og som kan påvirke fungering og atferd i ganske stor grad. Kan dreie seg om både under- og overfølsomhet. Kan være vanskelig å forstå omfanget for omgivelsene, og vanskelig å sette ord på å forklare for personen med ASD. Spesielt i situasjoner der barnet ikke kan forklare reaksjoner eller atferd på en måte de rundt forstår, kan det være greit å være klar over at det kan ligge en sensorisk «overload» bak. Sensoriske vansker kan handle om:

- Lys
- Lyd
- Smak/konsistens
- Temperatur,
- Berøringssans/sanseinntrykk gjennom huden

Forutsigbarhet

Viktig å sørge for forutsigbarhet og tydelige beskjeder. Behovet for forutsigbarhet er ofte mer omfattende for mennesker med ASD, og det er ofte nødvendig med adskillig mer detaljert informasjon enn man kanskje tror.

Manglende forutsigbarhet kan gi høye stressreaksjoner, og føre til dårligere fungering.

Relasjonsbygging

- Veldig viktig at barnet har en eller flere voksenpersoner som legger litt ekstra innsats i å bygge en god og trygg relasjon.
- Vedkommende bør ha, eller skaffe seg, en viss kompetanse om ASD generelt, og hvordan det påvirker det aktuelle barnet spesielt.
- Viktig at man ikke bare blir kjent med barnets utfordringer og vansker, men også dets ressurser og styrker. Her vil som regel foresatte være en kilde til mye informasjon.
- Viktig med jevnlig kontakt med barnet i trygge, gode situasjoner.
- Voksne med en ekstra god relasjon til barnet, kan være ressurspersoner opp mot andre barn og voksne, dersom det oppstår krevende situasjoner rundt barnet.

Atferdsvansker

Problematferd er også et språk. Mange barn og unge med autisme står i fare for å utvikle atferdsvansker på grunn av manglende eller feil tilrettelegging, og manglende forståelse for sine vansker.

De kan oppleves som vrang og vanskelige og av og til utagerende, eller unnvikende og initiativløse, og de får sjelden vist sine ressurser.

Barn ønsker ikke å være slemme, ikke få til ting og ikke bli likt, heller ikke autistiske barn!

Kreativitet

For å finne gode løsninger for barn og unge med ASD, kan det ofte være nødvendig å tenke litt utenfor boksen. Løsninger og ordninger som fungerer fint for de fleste barna i en klasse, fungerer kanskje overhodet ikke for barnet med ASD.

Det betyr ikke at en alternativ løsning for dette barnet trenger å være dårligere eller spesielt krevende å få til.

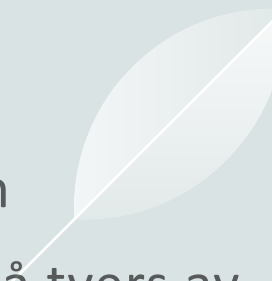
Dersom barnet kun klarer å løse matteoppgaver med klassisk musikk på øret, bør det være mulig uten at det er urettferdig overfor de andre elevene, som fint klarer å løse de samme oppgavene uten musikk.

Eksempler på tiltak/tilrettelegging

Eksempler på tiltak/tilrettelegginger som er vanlig for barn og unge med ASD i skolen

- Tilpasset ukeplan/lekseplan og bruk av dagsplan, enten skriftlig eller ved hjelp av bilder.
- Hensiktsmessig plassering i klasserommet og i garderoben
- Dobbel sett med bøker/materiell, ett sett hjemme og ett på skolen
- Assistent for tettere oppfølging der det er nødvendig
- Støyreducerende tiltak som øreplugger eller hodetelefoner
- Fritak fra enkelte fag eller oppgaver
- Mulighet for pauser i løpet av skoledagen, for eksempel på et eget rom
- Alternative oppgaver eller arbeidsmetoder og mulighet for vurdering på tvers av fag (for eksempel norsk muntligkarakter ved presentasjon i samfunnsfag).

Lese- og lyttetips

Bøker:

Kunsten å feike arabisk (Lina Liman)

Autisme og mental helse (Sissel Berge Helverschou)

Podcast:

Autismepodden

Foreldrerådet: Autismespekteret Med Veerle Garrels

Lektor Lommedalens innfall: Stian Orm om autisme og skolen

Ta gjerne kontakt!

lene.bjordal@autismeforeningen.no

Telefon 93015797